

OSMANLI TARİHİ II

WEEK 10:1908'DE II. MEŞRUTİYET'İN İLANI VE İTTİHAT
TERAKKİ FİRKASININ İKTİDARA GELMESİ

PROF. DR. YILDIZ DEVECİ BOZKUŞ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

II. MEŞRUTİYET 1908

- 1889'da Osmanlı Terakki ve İttihat Cemiyeti kuruldu.
- Cemiyete aydınlar ve ordu mensupları yoğun ilgi gösterdi.
- II. Abdülhamit'i uygulamaları nedeniyle cemiyetin önde gelenlerinin büyük bir kısmı faaliyetlerini yurtdışında sürdürdü.
- 1902'de Paris'te İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ilk kongresi yapıldı.
- İTC fikir ayrılıkları nedeniyle ikiye bölündü.

TEŐEBBÜS-İ ŐAHSİ VE ADEM-İ MERKEZİYET

- Yabancı müdahalesini isteyenler Prens Sabahattin başkanlığında toplandılar.
- Müdahaleye karşı olanlar Ahmet Rıza başkanlığında Terakki ve İttihat'ı kurdu.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ SEÇİMLERİ

- II. Meşrutiyet döneminde dört genel seçim yapıldı.
- 1908
- 1912
- 1914
- 1919 seçimleri

1908 SEÇİMLERİ

- Cemiyetler Kanunu, Toplantı Kanunu çıkarıldı.
- Meşrutiyete karşı 31 Mart Vakası bu dönemde yaşandı.
- Mustafa Kemal Bey'in de bulunduğu Hareket Ordusu bu isyandan sonra II. Abdülhamit'i sorumlu tutarak tahttan indirdi.
- 1909'da 1876 Kanun-i Esasi'nin bazı maddeleri değiştirildi.

JÖN TÜRKLER VE II. MEŞRUTİYET

- Jön Türkler, imparatorluğun dağılmasının sebebi olarak Abdülhamit rejimini görüyordu.
- Bu nedenle 23 Temmuz 1908 devrimiyle yıktılar.
- Jön Türkler İmparatorluğun bütünlüğünü korumak ve modernleştirmek istiyordu.
- Toplumsal ilerlemenin sağlanabilmesi için de halkı dönüşüm sürecine dahil etmek gerektiğini biliyorlardı.
- Toplumunu yeniden şekillendirmede eğitimin temel araç olduğunu düşünüyorlardı.
- II. Meşrutiyet Dönemi'nde İttihat ve Terakki bir çok alanda olduğu gibi eğitim alanındaki politikalarıyla da toplumu dönüştürmeye çalışmıştır.

II. MEŞRUTİYET

- Yapılan düzenlemeler genel olarak hakimiyet hakkının halka verilmesinde büyük adımlar atılmasını sağlamıştır.
- Milletin, hakimiyetini elleriyle kullandığı mebusların, Padişah tarafından atanan hükümet üyelerinden, dolayısıyla yürütmeden önde gelmeleri, Meclisin sistem içindeki gerçek yerini almasında bir dönüm noktası olmuştur.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ GELİŞMELER

- II. Meşrutiyet döneminde İTC ülke yönetiminde egemendir.
- Medreselerde ıslahatlar yapılmıştır.
- Eğitim kurumları modernleştirilmiştir.
- Kadının sosyal alanda hak ettiği yeri alabilmesi için çaba sarfedilmiştir.
- Arap harflerinde yenilik yapılmaya çalışılmıştır.
- Milli bir ekonomi kurmak konusunda adımlar atılmıştır.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE FİKİR AKIMLARI

- Osmanlıcılık
- İslamcılık
- Türkçülük
- Batıcılık

II. MEŞRUTİYET VE MODERNLEŞME

- Çok partili sistem ve seçim geleneği başlatıldı.
- İTC mecliste kendisine karşı muhalefetin artması sonucu kontrolü kaybediyor buna rağmen meclissiz bir yönetim hiçbir zaman tercih edilmemiştir.

KAYNAKÇA

SAY, S. K., & BAYDAŞ, S. (2020). Balyan Ailesinin Osmanlı Ermeni Toplumunun Eğitim ve Mimarlık Pratiğine Etkisi (The Impact of the Balian Family on Educational and Architectural Practices of the Ottoman Armenian Community). Proceedings of SOCIOINT, 2020(7th).

Esra Halıcı, XVIII-XX. Yüzyılda Osmanlı Sanat Ortamı. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, (69), 577-628.

Şahin, M. (2006). Osmanlı Yöneticilerinde Zihniyet Değişimi ve Batılılaşmanın Başlangıcı. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26(3).

Ercan Uyanık, (2009). II. Meşrutiyet Dönemi'nde Toplumsal Mühendislik Aracı Olarak Eğitim: İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Eğitim Politikaları (1908-1918). Amme İdaresi Dergisi, 42(2), 67-88.

Ali Fuat Öreñç, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, İstanbul Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi notları.

Osmanlı Tarihi (1789-1876), Yüksel Çelik, Süleyman Kızıltoprak, Muharrem Varol, Davut Hut, Edt: Zekeriya Kurşun, Davut Hut, Anadolu Üniversitesi Yay., 2013, Eskişehir.

Stanford J. Shaw, Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye, Cilt I, Çev: Mehmet Harmancı, İstanbul, 2008, E Yayınları, Pp.277-337.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I, Türk Dili-I, Murat Yayınları, Ankara, Yayın Kodu: 5005.

Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Edt: Derviş Kılınçkaya, Siyasal Yay., 5. Baskı, 2004, Ankara.

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I, Durmuş Yalçın ve diğerleri, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara, 2014.

Bozkuş, Y. D. (2020). Osmanlı Modernleşmesinde Ermeni Bir Entelektüel: Hukukçu Orhan Vahan. History Studies (13094688), 12(2).